

09.03 MARELLA

Il rumantsch – pront per il mund digital?

La digitalisaziun na fraina betg avant il rumantsch. Las resursas e la savida èn dentant limitadas.

Vocabularis online rumantschs existan gia. Plinavant datti circa in tozzel applicaziuns per il telefonin dad – per exempel – emprender rumantsch. Sin quai suonda dentant in desert digital vit. I manca principalmain programs da correctura en ils idioms. Vinavant stuessi esser pussibel en futur da dictar texts rumantschs al computer u da discurren rumantsch cun il telefonin. Perquai ch'ils linguatgs maioritars, pia il tudestg, èn gia fitg avanzads en chaussa. Per sminuir il retard collavuran la Lia Rumantscha e l'uniun Pro Svizra Rumantscha (PSR). Els vulan en in emprim pass crear ina banca da datas fitg gronda cun texts rumantschs scrits e pledads simultan. Grazia a quella pudess ina software speziala emprender rumantsch. Senza l'agid dal chantun Grischun na pon la Lia Rumantscha e la PSR betg realisar quai. Il cussegl guvernativ ha il mument dentant betg budgetà projects per la digitalisaziun dal rumantsch. La voluntad da la regenza è dentant avant maun. Tanscha quai? In pass plinavant è Radiotelevision Svizra Rumantscha (RTR). Il project da digitalisar l'archiv dals davos 70 onns è gia s'avanzà. En in segund pass duain las contribuziuns da radio e television vegnir transcrits dad ina software. Quai pussibilitass ina tschertga da text integrala, pia l'uschenumnada tschertga cumplaina. Sin la via da la digitalisaziun dal rumantsch dovri anc blera lavur da persuasiun, dapli meds finansials e resursas da persunal e nov know-how tar tut ils acturs.
Redacziun: Maurus Candrian